

«Sykkelulykker» og journalistikk i norske nettaviser

Jarvis Suslowicz

NTNU (jarvis.suslowicz@ntnu.no)

Syklistenes landsforening (jarvis@slftrondheim.no)

Kontekst

- 83 personer har mistet livet i trafikken så langt i 2026 (SSB, 2026).
 - Inkluderer 8 syklister og 8 fotgjengere.
- Oppfattet risiko er **en stor barriere** til nye/mulige syklister.
- Nyhetsartikler er den viktigste måten folk hører om og engasjerer seg med slike hendelser.

Så hvorfor blir ikke dødsfall og skader på norske veger behandlet som en folkehelsekrise i mediene og politikk?

Person omkom etter alvorlig sykkelulykke i Oslo

Syklist døde i ulykke i Nordre Follo

En mannlig syklist i 40-årene fra Oslo døde etter en kollisjon med en bil på Gamle Mossevei.

STENGT: Gamle Mossevei er stengt i begge retninger etter ulykken.
FOTO: TORBJØRN BROVOLD / NRK

Metodikk og datagrunnlag

- Hentet via Atekst/Retriever – en nordisk nyhetsdatabase.
- Representativ utvalg av aviser med ulike eiere og geografisk dekning:
 - Riksmedier: NRK, Aftenposten.
 - Regionsaviser: Adressa, NRK distriktsnyheter.
 - Lokalaviser: Avisa Oslo, Bergens Tidende, Budstikka, Nidaros, Vårt Oslo, Hallingdølen.
- Artikler publisert i 2023 (1. januar t/m 31. desember).
- Søkestreng:
(syklist OR sykkel) AND (sammenstø* OR samanstø* OR *ulykke OR *ulukke OR *uhell
kollisjon OR OR krasj OR påkjør* OR påkøyr*)
- 321 artikler inkludert i det endelige utvalget, 64,8% (n = 208) fra NRK.
- 72,9% (n = 239) dekker syklist-bilist interaksjoner. Kun 4,7% (n = 15) handler om eneulykker.

«Episodisk» vs. «Tematisk» innramming

«Episodisk» innramming: artikler som presenterer saken som en selvstendig hendelse, uten bakgrunn.

- Offeret som statistikk, glømt kort tid etter publisering, ikke fulgt opp.
- Mangler kontekst.
- «ulykke» eller «uhell» – noe uunngåelig?

«Tematisk» innramming: artikler som gir mer kontekst til det som har skjedd, for eksempel:

- Statistikk og kart: har flere hendelser skjedd i samme kryss/gate? Ser vi et mønster?
- Sitater fra aktivister, forskere, interesseorganisasjoner, pårørende, planleggere eller politikere – folk som veit mer om forholdene som førte til kollisjonen eller kan humanisere ofrene.

POLITI- OG BRANNLOGG (ROGALAND)

11. januar 2023 kl. 07:38 Kollisjon mellom bil og sykkel Det har vært en trafikkulykke mellom en syklist og en bil i Arne Garborgsvei på Bryne.

Syklisten skal være en gutt i tenårene, klager over smerter i ryggen. Han er tatt med i ambulansen.

Trafikken skal flyte greit på stedet.

Her smeller bilene inn i syklistene på Ensjø gang etter gang: - Frykter at noen kan dø

På fredag var det en alvorlig ulykke i Ensjøveien. Det er langt fra den eneste krasjen mellom bilist og syklist her de siste årene. Foto: Stig Kolstad / Avis Oslo / Datawrapper

Ordvalg og formulering: objekt eller person?

Hvilke aktører får handlekraft?

- Bilføreren blir beskrevet kun som **en objekt** (en bil) i 51% (n = 164) av bilist-syklist interaksjoner.
- Kun 3% av (n = 10) beskriver syklisten på samme måte: 97% (n = 311) av artiklene nevner en «**syklist**» eller «**[person]** på sykkel».
 - «Barn på sykkel» eller «x-åring på sykkel» trekker ut offerets alder som relevant – spesielt tragisk.

Bilføreren blir ofte nevnt når ruspåvirket tilstand er mistenkt, eller når bilisten stikker av.

- Kommuniserer ansvar.

24. april 2023 kl. 09:17 Syklist påkjørt av bil Politiet er i Toftes gate på Grünerløkka der en syklist er påkjørt.

De skriver på Twitter at syklisten trolig har syklet over fotgjengerfeltet og ulykken skal ha skjedd der. De er i gang med avhør av vitner.

Skadeomfanget er foreløpig uavklart.

Bilen er her, men hvor er personen som kjører?

Bilen som var involvert var ikke der da vi kom frem, og opplysninger vi har fått tyder på at den stakk fra stedet.

Ordvalg og formulering: fokus på valg og bevegelse

Passiv formulering: noe har *skjedd* til en aktør «Syklisten *havnet* på panseret»

- «Barn *involvert* i ulykke»

Passiv formulering bidrar til presentasjon av slike hendelser som naturlige.

- Nøytralt språk?
- Legger fokus på offeret.

Aktiv formulering: eller har en aktør *gjort* noe?

- «Syklist *påkjørt* av bilfører».
- «En syklist *har kjørt inn* i en tilhenger og havnet oppi».

• TRAFIKK I MØRE OG ROMSDAL

27. juni 2023 kl. 12:53 **Syklist påkjørt av bilfører** Ein syklist skal vere påkjørt av ein bil i Batnfjorden i Gjemnes. Skadeomfanget er uklart, opplyser politiet, men det er så langt ikkje kome melding om alvorlege personskadar på dei involverte. Naudetatane er på staden.

• NYHETSSENTER VESTFOLD OG TELEMARK

25. mai 2023 kl. 15:21 **Barn involvert i ulykke i Færder** Ulykken har skjedd i Brattåsveien i Færder kommune.

– Det har vært en kollisjon mellom en bil og et barn på sykkel, forteller politiets operasjonsleder Marius Fosvold til [Tønsbergs Blad](#).

– Dette kunne gått langt verre. Eleven hadde vondt i overkropp, men er ikke alvorlig skadet, og brukte hjelm. Vi var første nødetat på stedet. Før vi kom fikk eleven god hjelp av andre voksne, sier underbrannmester Petter Olsen.

Barnets pårørende skal være på stedet.

Hendelsen ble meldt 14.45.

«Victim blaming»

- Kan også ende opp som «counterfactual» utsagn: fokus på handlinger syklisten **kunne ha gjort annerledes** for å unngå påkjørselen.
- Dukker opp i sitater fra andre kilder f.eks., politiet eller Trygg Trafikk.
- Mindre enn forventet omtale av **hjelmbruk**.
 - Sett oftest der syklisten beskrives som å ha brukt hjelm. Ideelt offer? Skadeomfang?
- **Mørke klær/hjelm** beskrevet én gang, som syklisten fikk reagere på i en artikkel om rettssaken.

Ifølge politiet skjedde ulykken da bilen svingte til venstre. Syklisten kom i kjørefeltet i motgående retning.

Operasjonsleder Viola Elvrum opplyser at det så langt ikke er gjort førerkortbeslag i saken.

– Politiet er kjent med at dette er et utfordrende kryss og syklisten hadde høy fart, sier hun.

Hendelse fra Kjøpmannsgata i Trondheim:

- Nevner syklistens fart.
- «Utfordrende kryss».
- Nevner ikke at bilisten brøt vikeplikten.

Han reagerer også på at retten la vekt på at han syklet med mørke klær, og at det kan ha spilt en rolle i hvorfor sjåføren ikke så ham idet han brøt vikeplikten.

– Ingen sykler rundt med neonfargede klær i byen, det synes jeg var dumt, sier Henrik.

POLITILOGGEN I AGDER

28. mai 2023 kl. 14:06 Kollisjon mellom bil og syklist En bil og en syklist skal ha kollidert på Tromøya i Arendal. Syklisten hadde på **hjelm** og er ved bevissthet, opplyser politiet. Utover det er skadeomfanget avklart. Kollisjonen skal ikke ha skjedd med høy hastighet.

Utforming

De alle fleste artiklene i utvalget er 'kortmeldinger' (n = 243): korte saker presentert sammen med andre hendelser som dukker opp i løpet av dagen.

- Noen aviser **presenterer saker fra politiloggen** på ett samlet sted i tillegg.
- Kortmeldinger følger et **felles format** som fokuserer på nødetatene.

Artikler i full lengde (n = 78): egen side, flere ord.

- Kun alvorlige saker blir fulgt opp over en lengre periode.
 - Noen humaniserte artikler når forholdene er spesielt tragiske.
 - Noen dødsfall skaper debatt som forlenger nyhetssyklusen.

NRK Trøndelag

Politiloggen Trøndelag

OPPSUMMERT
Politiet melder om store og små hendelser på Twitter. Her får du oversikt over hendelsene med utgangspunkt i måten politiet melder dem.

08:27
8. sep

To sykklister i ulykke i Trondheim
Det er melding om ulykke med to sykklister involvert i på Brattøra Trondheim. Nødetatene rykker ut til stedet.
Det skriver politiet på sin presstjeneste. Politiet mottok meldingen klokken 08.21 tirsdag morgen.
– Nødetatene er nå fremme på stedet. Det er snakk om to sykklister som har kjørt i hverandre på fortauet/sykkelvegen på Brattøra, utfyller operasjonslederen klokken 08.28
Politipatruljen melder at begge sykklisterne er oppe på beina og blir tilsett av ambulansepersonell.
Klokken 08.52 har politiet avsluttet arbeidet sitt på stedet.

Av: Trond Ola Tilseth

2 timer siden

Direktestudio: Trondheimspulsen
Tettere kommer du ikke på Trondheim akkurat nå.

Av Nidaros Oppdatert: 10.06.26 08:33 Publisert: 10.06.26 14:23 Kopier

Chat med oss

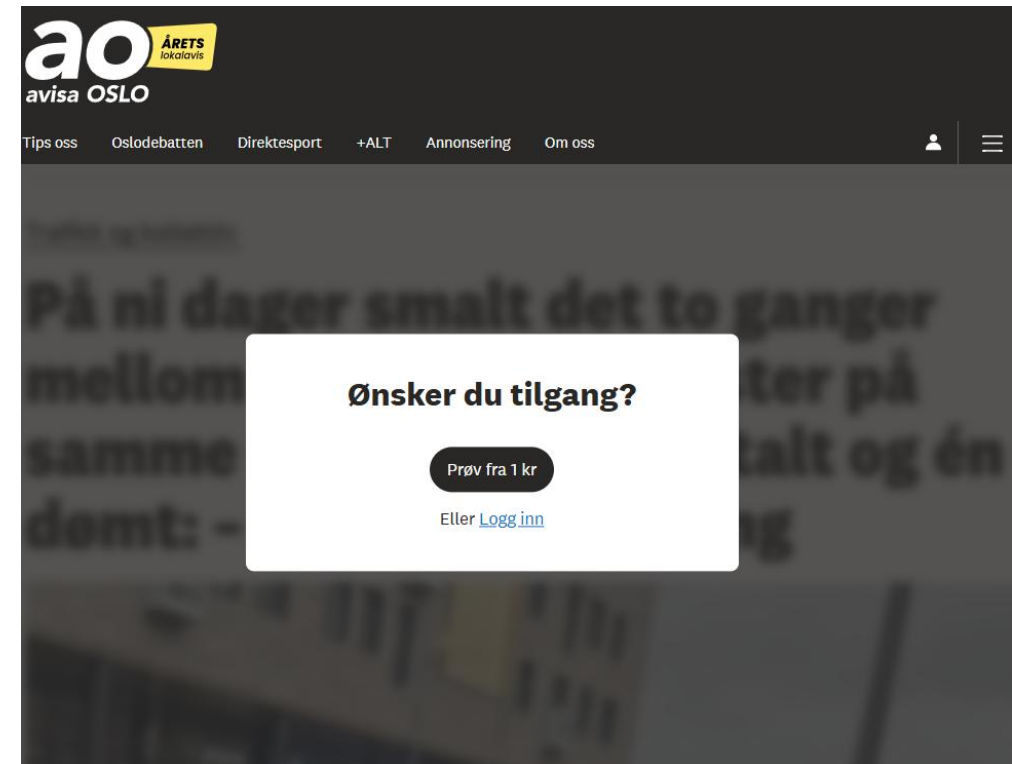
I dag 06:19 Magnus Hopland Ødegård

Adressa

Nidaros

Betalingsmurer og clickbait

- Ikke alle nettaviser bruker betalingsmurer.
 - NRK er åpen til alle, finansiert av staten. Alle har tilgang til NRK.
- Lengre rapporter med mest bakgrunn er oftest gjemt bak en betalingsmur.
 - **47,8%** (n = 54) av artiklene (ikke publisert av NRK) **bruker betalingsmur**.
- Statistisk signifikant korrelasjon mellom innramming og format.
 - Tematisk journalistikk er ofte **bare tilgjengelig til abonnenter**.
 - Har dette **påvirkning på meninger** om årsaker og mulige løsninger?

Konklusjoner

- Ser ei blanding av flere språklige faktorer i alle aviser i utvalget
 - Veit ikke om aviser bruker egne retningslinjer, men det kan hende at individuelle journaliser er bevisste om kritikken.
- Artikkelen innramming henger sammen men lengden: kortmeldinger presenterer saker som episodiske hendelser uten større kontekst, uten oppfølging.
 - Lengre artikler med mest bakgrunnsinformasjon er ikke ofte tilgjengelige til ikke-abonnenter. Kan dette påvirke meninger?
- Sykling er ofte brukt som en måte å skape engasjement på sosiale medier.
 - Hvordan påvirker bruk av betalingsmurer og clickbait debatten?

Retningslinjer?

De britiske Road Collision Reporting Guidelines (RCRG) fokuserer på språklige valg, rettet mot journalister. Er det nok?

- Mer fokus på **kilder**? Retningslinjer rettet mot politiet og trafikksikkerhetsorganisasjoner.
- Bedre bruk av/mer **tilgjengelige statistikk**?
- Oppfølging av etterforskning/rettssaker?
 - Sykkeldommer.com som database.

Ten points for publishers

- Say what you know and don't know
- Avoid the word 'accident'
- Separate the driver from their vehicle
- Consider the impact on relatives
- Publish photos with caution
- Report delays with delicacy
- Avoid negative generalisations
- Contextualise risks
- Don't normalise law-breaking
- Consult experts

Summary

Examples

How to apply the guidelines

Instead of	Consider	Reasoning
Two people have been injured following an accident on Broadway	Two people have been injured following a collision/incident/crash on Broadway	Replace 'accident' with the more neutral incident, collision, or crash
Person injured after Audi crashes into lamp post	Person injured after driver crashes into lamp post	Replace 'car' with driver
After hitting one person, the BMW then crossed the road before mounting the kerb, and forced members of the public to take evasive action after it drove along the pavement	After hitting one person, the BMW driver then crossed the road before mounting the kerb, and forced members of the public to take evasive action after they/he/ she drove along the pavement	Replace 'car' with driver, and inanimate 'it' with 'they/he/she'
Tributes left at scene after infant killed in pram crash	Tributes left at scene where infant in pushchair killed after being hit by driver	Includes mention of driver, instead of implying a 'pram' crashed on its own